

Товар (иш, хизмат)нинг тузилишига, ишлаб чиқарилишига, таркибига боғлиқ бўлган ва бошқа нуқсонлари, шунингдек, истеъмолчининг ҳаёти, соғлиги ёки мол-мулкнинг хавфсизлигини таъмин эта олмайдиган материаллар, ускуналар, асбоб-анжомлар, мосламалар ёки бошқа воситалар қўлланилиши оқибатида истеъмолчининг ҳаётига, соғлиги ёки мол-мулкига етказилган зарар сотувчи (ишлаб чиқарувчи, ижрочи) томонидан қопланиши лозим. Сотувчи (ишлаб чиқарувчи, ижрочи) билан шартнома муносабатларига киришган-киришмаганидан қатъи назар, ҳар қандай истеъмолчи товар (иш, хизмат)нинг нуқсонини туфайли етказилган зарар қопланишини талаб қилиш ҳуқуқига эга. Истеъмолчининг ҳаёти, соғлиги ёки мол-мулкига етказилган зарар, агар у норматив ҳужжатларда назарда тутилган товарнинг хизмат (эроқидлик) муддати мобайнида, бундай муддат белгиланмаган тақдирда эса, товар ишлаб чиқарилган (иш, хизмат қабул қилинган) пайтдан эътиборан ўн йил мобайнида юзга келган бўлса, қопланиши лозим. Сотувчи (ишлаб чиқарувчи, ижрочи) зарар бартараф қилиб бўлмайдиган куч ёки фойдаланиш, сақлаш ёхуд ташишнинг белгиланган қоидалари истеъмолчи томонидан бузилиши туфайли етказилганлигини исботласа, у жавобгарликдан озод қилинади. "ИСТЕЪМОЛЧИЛАРНИНГ ҲУҚУҚЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА"ГИ ҚОНУН, 20-МОДДА.

Адолат ҳар ишда ҳамроҳимиз ва дастуригимиз бўлсин!

ИНСОН ва ҚОНУН

№ 34
(390)
2004 йил
7 сентябр
сешанба

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

Сотувда эркин нархда

ОГОҲЛИК — ҲАЁТИЙ ЗАРУРАТ

Эзулик. Бу сўз замирида инсон ҳаётининг мазмун-моҳияти, бугунги ва эртанги кунини мужассам десак, асло хато эмас. Чунки инсоннинг бахт-иқболи, орзу-умидлари эзулик тимсолида ўз ифодасини топган. Бироқ дунё азалдан қарама-қарши яралган. Бугун инсоният ҳаётига таҳдид солаётган балоларнинг энг мудҳиши терроризmdir.

Терроризм тараққиётга тўсиқ бўлишига, эзгу орзу-амолларини кунпаякун қилишга уринмоқда. Ушбу машъум ва жirkan қилмишнинг хавфлилиги шундаки, у минглаб бегуноҳ инсонларга — тинч аҳоли ва ҳимоясиз маъсум гўдаклар ҳаётига таҳдид солмоқда. Дунёнинг турли мамлакатларида рўй берган мудҳиш фожиалар бу фикрни тўлиқ исботлайди. Бинобарин, террор чегара ҳам, ҳудуд ҳам танламайди. Бу ёвуз куч сира қўтилмаган жойда ўзининг жirkan башарасини кўрсатиши, бегуноҳ одамлар умрига зомин бўлиши, шаҳар ва қишлоқларни вайрон қилиши мумкин. Шунинг учун ҳам бугунги кунда дунёдаги ҳеч қайси миллат, ҳеч қайси давлат биз террордан ҳолимиз, дея олмайди. Халқимиз ҳам терроризмнинг қулфатларини бир неча марта

бошидан ўтказди. Бунинг натижаси ўлароқ Президентимиз Ислоҳ Каримов ташаббуси ва саъй-ҳаракати билан Ўзбекистон биринчилардан бўлиб терроризм балосига қарши биргаликда курашиш гоёсини илгари сурди. Холбуки, ҳаётнинг огоҳ бўлишини, ёвузликка қарши биргаликда курашишни энг муҳим зарурат эканини кўрсатмоқда. Узқни кўра билган давлатимиз раҳбари бундан бир неча йиллар олдин жаҳон ҳамжамиятини огоҳликка ундаган ва терроризм балосига қарши бир ёқадан бош чиқариб курашишга даъват этган эди. Чунки ёвуз ниятли террорчилар ўз чиркин муддаолари йўлида ҳеч нарсадан тап тортмаётганини бугун дунёнинг турли минтақаларида рўй бераётган қонли воқеалар яққол кўрсатмоқда. Бу эса терроризмга қарши бир ёқадан бош чиқариб,

биргаликда курашишни тақозо этади. Ҳаётнинг огоҳ бўлиши билан айтаганда, энди ҳар бир киши ўз уйини, ўз юртини ўзи асраши зарур. Зеро, тинчлик, осойишталик ва хотиржамлик барқарор бўлган муҳитда ҳаёт мазмун-моҳият касб этади, одам одамдек умргузаронлик қилади, тараққиёт, ривожланиш ва бунёдкорлик кенг йўл очилади. Ана шундай тинч ҳаёт, тараққиёт, бунёдкорлик, умуман айтганда, эзгуликни асраб-авайлаш ҳар биримиздан алоҳида хушёрлик, атрофимизда рўй бераётган воқеа-ҳодисаларга очик кўз билан қарашни тақозо этади. Ўз ҳаётини ва келажагини уйлаган ҳар бир инсон огоҳ ва хушёр бўлиши, ўз турмуш тарзи ва фаолиятини эзгулик йўлига сафарбар қилиши шарт. Бу ҳозирги замоннинг энг муҳим ҳаётий талабидир.

Истиқдолнинг 13 йиллиги арафасида пойтахтимизда яна бир муҳташам иншоот — Ўзбекистон тасвирий санъат галереяси биноси қуриб битказилди. У юртимизда санъат ва маданиятга берилётган эътибор тимсолидир. Эндиликда бу маскан гўзаллик ва нафосат масканига айланди.

Мамлакатимизда фермерлик ҳаракатини ривожлантиришга устувор аҳамият берилляпти. Чунки кўпчилик фермерлар ер ва ресурслардан тежамкорлик билан фойдаланиб, юқори ҳосил олиш борасида афзал томонларини намойён этаёттир.

Лекин бугунги кунда фермерлик ҳақида сўз кетса, баъзан "сохта фермер" иборасини ишлатишга ҳам тўғри келяпти. Чунки тармоқли фермер деган нома номунислар пайдо бўлаётгани ҳам сир эмас. Кўзани шамғалат қилиб, ердан фақат ўз манфаати йўлида фойдаланишга уринаётган бундай қисмлар соҳага қандай келиб қопляпти? Айни шундай салбий ҳолатларнинг олдини олиш юзасидан Президентимиз Ислоҳ Каримов фермер бўлишни истайдиган одамлар ўртасида танлов ўтказиш, уларга ер ажратишда, янги фермер ҳўжаликларини рўйхатга олишда бу ишнинг ҳамма томонларини ҳисобга олиб, ўта маъсулйат билан ёндашиш зарурлигига эътибор қаратган эди.

Фермерлик ҳам, ерга эгаллик қилиш ҳам айни шу талаблар, муҳими, ҳаққоний танлов асосида ташкил этилганида ҳеч қандай муаммога ўрин қолмасди. Аммо жойлардаги қайта ташкил этиш, ер участкаларини ижарага бериш масалаларини кўриб чиқиш мақсадида тузилган комиссиялар фаолияти ўрганилганда талайгина

но қонунбузарлик ҳолатларига йўл қўйилляптгани ҳам маълум бўляпти. Қишлоқ ҳўжалигини ислоҳ қилишдан қўланган мақсад ерни ҳақиқий эгасига беришидир. Лекин бу жараёнда маъсул бўлган айрим туман ҳўжаликчилари ва ширкат раҳбарлари томонидан таниш-билишчилик ва суиистеъмолчиликка йўл қўйилляпти. Айрим жойларда танлов но-

Bugunni gahri

Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 5 январдаги қарори билан тасдиқланган "Қишлоқ ҳўжалиги корхонасини фермер ҳўжаликларига айлантириш бўйича комиссия тўғрисида"ги Низомга мувофиқ комиссия фермер ҳўжалиги ташкил этиш ҳуқуқини бериш учун қобилиятли, тегишли билим ва кўникмаларга эга бўлган меҳнатсевар ва тадбиркор фуқароларни аниқлаши, танловларни ўтказишда ҳолислик ва одилликни таъминлаши лозим. Амалда эса айрим ҳўларда бунинг аксини қўриш мумкин. Жумладан, Шўрчи туманидаги "Совжирон" ширкат ҳўжалиги ҳудудида ер фондини қайта тақсимлаш лойиҳасига кўра иккита фермер ҳўжалиги ташкил этилиши лозим эди. Лекин бу ҳол қилмади "ёқмаган" боис ширкат қонунга зид равишда битта фермер ҳўжалигига "айлантирилган". (Давоми иккинчи бетда)

Huquqiy ma'rifat

КОРХОНАНИ ТУГАТИШ ТАРТИБИ

Мамлакатимизда корхона ва ташкилотлар ўртасида соғлом рақобат, эркин маҳсулот ишлаб чиқариш, айирболаш, сотиш ҳамда кафолатлининг тўлиқ ҳуқуқий асоси яратилган. Қўнуниликда корхона фаолияти билан боғлиқ барча масалалар, хусусан, корхонани ташкил этиш, давлат рўйхатидан ўтказиш, тадбиркорлик фаолиятини таъминлаш эркинликлар ва имтиёзлар бериш, солиққа тортиш, тугатиш, банкрот деб эълон қилиш, давлат рўйхатидан чиқариш каби муносабатлар тартибини аниқ белгилаб қўйилган. Қўйда корхонани тугатиш тартиби ҳақида сўз юртилади.

Корхонани тугатиш билан боғлиқ асосий қоидалар Фуқаролик кодексининг 53-56-моддаларида ўз ифодасини топган. Бундан ташқари, бу борда Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 3 июлдаги "Молия-ҳўжалик фаолиятини амалга оширмаётган ва қонунчиликда белгиланган муддатларда ўзларининг устав жамғармаларини шакллантирмаган корхоналарни тугатиш тартиби тўғрисида"ги Низомда корхонани тугатиш билан боғлиқ барча процессуал тартиблар белгиланган. Хусусан, Низомнинг 3-бўлими қоидаларига асосан рўйхатдан ўтказувчи идора молия-ҳўжалик фаолиятини амалга оширмаётган ва (ёки) қонунчиликда белгиланган муддатда ўз устав жамғармаларини шакллантирмаган корхоналар бундан кейин давом эттиришининг мақсада мувофиқ эмаслиги тўғрисида солиқ идорасининг тақдиминомаси ёки махсус комиссиянинг ҳулосасини олган кундан бошлаб бир ҳафта муддатда муассисларга (катнашчиларга) ёки таъсис ҳужжатлари билан вакил қилинган идораларга асосларини кўрсатган ҳолда ёзма равишда корхонани ихтиёрий тугатишни тақлиф этади. (Давоми учинчи бетда)

Сарлаҳадаги сўзларни ўқиган газетхон сира ҳам ажабланмаслиги мумкин. Неаки, бугунги кунда одамларнинг ҳуқуқий онги, ҳуқуқий билими ошиб борляпти. Баъзилар "Иш бор жойда қамчилик ҳам учрайди-да, фермер судга берган бўлса берандир" дейишар. Албатта, халқимиз истихоло-ю, андошани ҳамма нарсадан устун қўйди. Бекордан-бекорга сўзинг эшигига бормайди. Қачонки, хатолик вақтида тузатишмаса, адолат қарор топмаса, охири чора-суддан ечим қутади, ҳақиқат ахтарайди.

Энди асосий муддаога ўтайдиган бўлсак, "Пахтабанк"нинг Зомин туман бўлими билан тумандаги "Осиё" фермер ҳўжалиги ўртасида 2003 йилнинг 10 январидан 2003 йилнинг 5 декабрида фермер ҳўжалиги билан Даштобод пахта тозалаш корхонаси ўртасида тузилган солиштирма да-лолатномага кўз ташланганга, корхона фермердан 10 миллион 427 минг 958 сўм қарздор бўлиб қолганига амин бўласиз. Корхона ана шу қарзни 2003 йилнинг 25 декабрида 167-сонли тўлов топшириқномаси билан фермернинг банддаги ҳисоб рақамига ўтказиб беради. Бу ўтказилган

маблаг ҳисобидан туман Давлат солиқ инспекциясига солиқ тўловлари учун 500 минг сўм тўланади. Қолган 9 миллион 523 минг 339 сўм "Осиё" фермер ҳўжалигининг асосий ҳисоб рақамига ўтказилади. Шу ўринда таъкидлаш жоизки, фермер ҳўжалиги хизмат кўрсатувчи ташкилот ва корхоналардан қарзини аввалроқ устан эди. Қолган 9 миллион 523 минг 339 сўм маблаг фермерга она суттидай халол. Унинг бу маблагга ҳеч қанча эгаллик қилолмайдди. Унинг розилигисиз бирон жойга кўчириш ёки ўзга мақсадларга ишлатиш мумкин эмас.

Очиги, банкнинг ноқонуний ҳаракати фермернинг ориятини кўзгаган қўринадди. Ишинг судгача етиб бориши шундан. Қисқаси, банкдагилар 2004 йилнинг 13 январидан фермер ҳўжалигининг асосий ҳисоб рақамидан турган 9 миллион 523 минг 339 сўмни тадбиркордан сўраб ўтирмай, Даштобод пахта тозалаш корхона-

мига ёки қонун талаблари бузилган ҳолда ўтказилляпти. Энг яхши ерлар талон-тароқ қилинган. Бунинг оқибатида ноқонуний ташкил этилган "сохта фермер"ларга қонунбузарликка йўл қўйиш учун шароит яратилган.

ҳўжалигининг ноқонуний олинган 9 миллион 523 минг 339 сўмини Даштобод пахта тозалаш корхонасининг ундириш тўғрисида хал қилув қарори қиларди.

Агар хатолик вақтида барҳам топганда, фермер ҳўжалиги раҳбари иккинчи марта судга жараима ундириб беришни сўраб мурожаат қилмаган бўларди.

Бундай дейишимиз беҳиз эмас, албатта. Фермер эътироз билдирган бўлса-да, унинг

ҳўжалигининг ноқонуний олинган 9 миллион 523 минг 339 сўмини Даштобод пахта тозалаш корхонасининг ундириш тўғрисида хал қилув қарори қиларди.

Агар хатолик вақтида барҳам топганда, фермер ҳўжалиги раҳбари иккинчи марта судга жараима ундириб беришни сўраб мурожаат қилмаган бўларди.

Бундай дейишимиз беҳиз эмас, албатта. Фермер эътироз билдирган бўлса-да, унинг

Ajab savdolar

Бирик суд "Пахтабанк"нинг Зомин тумани бўлимининг молиявий аҳолини ҳисобга олди. Фуқаролик кодексининг 326-моддасини қўллаб, ундирилмаган жараима микдорини ноқонуний олинган пул маблагининг 10 фоизига туширишни лозим топди. Банк ҳисобидан 952 минг 334 сўм жараима, 28 минг 690 сўм давлат божи ва 4 минг сўм почта харажатлари ундиришга қаратилган ҳал қилув қарори қабул қилди.

Ушбу қарор асосида тасдиқланган

Бирик суд "Пахтабанк"нинг Зомин тумани бўлимининг молиявий аҳолини ҳисобга олди. Фуқаролик кодексининг 326-моддасини қўллаб, ундирилмаган жараима микдорини ноқонуний олинган пул маблагининг 10 фоизига туширишни лозим топди. Банк ҳисобидан 952 минг 334 сўм жараима, 28 минг 690 сўм давлат божи ва 4 минг сўм почта харажатлари ундиришга қаратилган ҳал қилув қарори қабул қилди.

Ушбу қарор асосида тасдиқланган

Faoliyat

ТАЯНЧ, ҚУВВАТ, ҚУДРАТ

Мамлакатимизда истиқлол шарофати билан барча соҳаларда кенг қамровли ислохотлар амалга оширилди. Хусусан, қишлоқ ҳўжалиги соҳасидаги туб ўзгаришлар натижаси ўлароқ хусусий мулкдорлар тоифаси — фермерлар пайдо бўлди. Улар мамлакат иқтисодини ҳаракатга келтирувчи қудратли куч сифатида майдонга чиқди.

Туманимизда ҳозирги пайтда 440 та фермер ҳўжалиги фаолият кўрсатмоқда. Пахтакорларимиз ҳар йили қаторасига вилоятда биринчилардан бўлиб давлатга пахта сотиш шартномавий режаларини ортири билан бажармоқда. Бунда фермер ҳўжаликларининг улуши салмоқли бўляпти. Ҳаллачилик соҳасида эришяётган ютуқларимизда ҳам фермерларнинг ҳиссаси ниҳоятда катта. Биргина шу йилнинг ўзида туманимиз галлакорлари ҳар гектар майдондан ўртача 50 центнердан ҳосил олишди. Давлатга 11 минг 300 тонна ўрнига 12 минг 450 тонна галла етказиб берилди. Ҳаллачиликдан 2 миллиард 188 миллион сўм даромад олинди. "Тонг", "Фофур бобо", "Пахтакор", "Машхур" сингари ўнлаб фермер ҳўжаликлари ҳар гектар майдондан 55-58 центнердан дон етиштиришди.

Қонун талабига кўра, фермер ҳўжалиги мустақил юридик шахс ҳисобланади. Шун-

дай экан, фермернинг фаолиятига ноқонуний аралашуш, маблагга кўз тикиш мумкин эмас. Мақсад — фермер яхши ишлаб, юқори ҳосил олсин. Кўтарган ҳосилдан ўзи ҳам манфаатдор бўлсин, жамият ҳам. Фермер ҳўжаликларини мамлакатимиз иқтисодининг таянчи, қудратли кучларидан бири эканини амалда исботламоқда. Шунинг учун ҳам фермер ҳўжаликларни ҳўкуматимиз томонидан қўллаб-қувватланмоқда.

Бу йил туманимиздаги маъвуд фермер ҳўжаликларига пахта ва галла етиштириш учун Вазирлар Маҳкамасининг 476-сонли қарорига асосан банк муассасалари томондан 499 миллион 264 минг сўм имтиёзли кредит маблаглари ажратилди.

Бу қишлоқ ҳўжалик юмушларини бир-бирига боғлиқ ҳолда олиб боришда бе-нихоят катта имконият яратди.

Агар соҳасидаги ислохотлар фермерлик ҳаракатини янада кучайтириш зарурлигини кўрсатмоқда. Қолоқ, камрентабелли ширкат ҳўжаликларини негизда янги фермер ҳўжаликларни ташкил этишмоқда. Утган йили туманимиздаги Ибн Сино номидаги ва "Олтин Булоқ" ширкат ҳўжаликларни ҳудудида 53 та фермер ҳўжалиги ташкил этилди. (Давоми иккинчи бетда)

ФЕРМЕР МАБЛАҒИ ДАХЛСИЗ

Давоми. Боши биринчи бетда

Корхонанинг муассислари (катнашчилари) ёки таъсис ҳужжатлари билан вакил қилинган идоралари корхонани икътисодий равишда тугатишга розилик бермаган...

тиш ҳисоб ва рақамда маблагларнинг мавжудлиги тўғрисидаги маълумотномаси ва мавжуд кредиторлик қарзлари бўйича маълумотлар, кредиторлар ёзма равишда хабардор этилганини тасдиқловчи ҳужжатлар нусхаси илова қилинади.

Хисоб-китоблар механизмини такомиллаштириш ва бюджетга тўловлар интизомини мустаҳкамлаш бўйича Ҳукумат қарорини қарори билан ҳисобдан чиқарилади.

Huquqiy ma'rifat

қилади: — рўйхатдан ўтказилган таъсис ҳужжатларининг асл нусхалари ва давлат рўйхатидан ўтказилгани тўғрисидаги гувоҳнома; — банк муассасасининг тугатиш ҳисоб ва рақамни тасдиқловчи маълумотномаси;

КОРХОНАНИ ТУГАТИШ ТАРТИБИ

миссияси учун кун муддатда матбуотда корхонанинг тугатилиши тўғрисида эълон беради.

Тугатиш тўғрисидаги эълонда юридик шахсининг давлат рўйхатидан ўтказилган қарзларини қабул қилиш муддати кўрсатилади.

хонанинг муассислари (катнашчилари)га ёки таъсис ҳужжатлари билан вакил қилинган идорага тақдим этилади.

Тугатилаётган корхона кредиторлари га пул маблағлари оралик тугатиш даволатномаси мазкур комиссия томонидан тасдиқланади.

Молия ҳужжали фаолиятини амалга оширмаётган ва қонунчиликда белгиланган муддатда уларнинг устас жамғармаларини шакллантирмаган тугатилаётган корхоналарнинг маблағлари ва мол-мулкни етарли бўлмаган тақдирда, уларнинг бюджетга ва бюджетдан ташқари жамғармаларига мажбурий тўловлар бўйича тўланмаган қарзлари Давлат солиқ қўмитаси тақдимномасига кўра

олинган вақтдан бошлаб уч кун мобайнида тугатиш даволатномасига розилик бергани ёки рад этилишини аниқ сабабларини кўрсатган ҳолда розилик беришни рад этгани тўғрисида ёзма хабар бериши шарт.

Юридик шахсининг кредиторлар талаблари қаноатлантирилган ва тугатиш даволатномаси тасдиқлангандан сўнг қолган мол-мулкни, қонунчиликда бошқача ҳол назарда тутилмаган бўлса, унинг ушбу мол-мулкка ёки шу юридик шахсга нисбатан мажбурий ҳуқуққа эга бўлган муассислари (катнашчилари)га берилади.

Тугатиш ҳужжатлари тўлиқ тўплангандан сўнг корхонанинг муассислари (катнашчилари) ёки таъсис ҳужжатлари билан вакил қилинган идора ёхуд ҳудудий махсус комиссия тугатилаётган корхонанинг юридик шахслар давлат реестридан чиқариш тўғрисида қўйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда ариза билан рўйхатдан ўтказувчи идорага мурожаат

САЙЛОВ КУЗАТУВЧИСИ МАҚОМИ

Ҳурматли таҳририят ходимлари! Мамлакатимизда шу йил охирида янги Парламент учун бўлиб ўтадиган сайлов жараёнига қизгин тайёргарлик ишлари кетмоқда. Яқинда матбуот орқали сайловларда кузатувчилар ҳам қатнашиши ҳақида хабардор бўлдим.

Илтимос, шу ҳақда маълумот берадиганлик ишларининг бориши, овоз бериш учун сайлов қўтиларининг жойлаштирилиши ва муҳрланишини, фуқароларга сайлов бюллетенларининг берилишини кузатиш;

— Бутун дунёда сайлов жараёни демократиянинг муҳим шарти сифатида эътироф этилган. Сайлов жараёнининг ҳаққоний ўтишини таъминлаш мақсадида кузатувчиларнинг иштирок этиши халқро ҳам-жамият томонидан маъқуллашган бўлиб, барча кузатувчилар рия қилиши шарт бўлган айрим умумий тамойиллар ва қоидалар қабул қилинган.

Улар қуйидагилардан иборат. Дастлабки шарт шуки, кузатувчилар ўз вазифаларини бажаришида қатъий холисликни сақлаш лозим. Бошқача айтганда, ҳар қандай ҳолатда улар ҳокимият, партиялар, номзодлар ёки сайлов жараёнида пайдо бўладиган бирор-бир бахли масалаларга нисбатан ўзининг салбий ёки ихобий муносабатини билдирмаслиги шарт.

Қолаверса, кузатувчилар ўз мажбуриятларини монелик қилмайдиган йўсинда бажариши ва сайлов жараёни, сайлов кунги ёки овозларни ҳисоблашга аралашмаслиги лозим.

Халқро ҳамжамият эътирофи этган қоидага мувофиқ, кузатувчида ҳукумат ёки сайлов комиссияси томонидан берилган махсус гувоҳнома бўлиши шарт ва у талаб қилинган вақтда барча манфаатдор шахсларга ўзини таништириши зарур.

Кузатувчилар қуйидаги ҳуқуқларга эга: — депутатликка номзодлар кўрсатишга бағишланган йиғилишларда, округ ва участка сайлов комиссияларининг мажлисларида ҳозир бўлиш; — сайлов участкасида ҳозир бўлиш ҳамда тайёргарлик ишларининг бориши, овоз бериш учун сайлов қўтиларининг жойлаштирилиши ва муҳрланишини, фуқароларга сайлов бюллетенларининг берилишини кузатиш;

Huquqiy targ'ibot

ОИЛА МУСТАҲҚАМЛИГИ

“Оила жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда жамият ва давлат муҳофазасида бўлиш ҳуқуқига эга”, дейилган мамлакатимиз Конституциясининг 63-моддасида. Бу эса мамлакатимизда оиланинг нақадар муҳим аҳамиятга эгалигини кўрсатади.

ТАРАҚҚИЁТ БЕЛГИСИ

Вазирлар Маҳкамасининг “Оилага тиббий маданиятни ошириш, аёллар саломатлигини мустаҳкамлаш, соғлом авлод туғилиши ва уни (қоиларда) тарбиялашнинг устувор йўналишларини амалга ошириш чора-тадбирлари” ҳамда “Никоҳланувчи ишларни тиббий қўриқдан ўтказиш Низомини тасдиқлаш тўғрисида”ги қарорлари асосида вилоятда бир қатор ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

Ҳам яхши самара бермоқда. Буни оилалар ўртасидаги ажралишлар сони ўтган шу даврда қисқариб кетгани кескин қайтадан исбот қилди. Баъзида эса келин ва кўвлар хали ҳаётга чиқмаган тайёр эмасликлари аён бўлиб қолмоқда. Ахён-ахёнда бўлса-да, уч-бар тарадиган оилалардаги ўзаро келишмовчиликлар ФХДЭ бўлимаси ходимлари томонидан ўз вақтида тушунтириш ишларини олиб бориш натижасида бартараф этилмоқда.

Taassuf

ОМОНАТГА ХИЁНАТ

ёхуд “йўқолган” бир миллион сўм

Бойсунлик Бозор Кенжаев ҳам кўпчилик қатори тадбиркорлик билан шугулланишга аҳд қилди. Шу мақсадда “Халқ банки”нинг Термиз шаҳар бўлимидан 3 миллион сўм кредит олишни режалаштирди. 2003 йил 7 май кунги унга йилга 32 фоизли 3 миллион сўмлик кредит ажратилиши тўғрисида банк қарори чиқарилди.

кредит учун 800 минг сўмлик банк фозинини тўлаши лозим эди. Ушбу масала юзасидан тўпланган ҳужжатлар қонуний баҳо бериш учун вилоят прокуратурасига тақдим этилди. Вилоят прокуратураси фуқаро Б.Кенжаевнинг адиля бошқармасига ёзган аризаси юзасидан текшириш ўтказиб, аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан “Халқ банки”нинг Термиз шаҳар бўлими собиқ раҳбарлари Э.Алимов ва Э.Бурхоновага нисбатан жиноят иши қўзғатди.

Ургут. Табиат мўъжизаси

Аёл. Бу сўз замирида олам-олам маъно мужассам. Унга бир қўли билан оламини тебратувчи зот, дея таъриф берилган. У меҳрибон она, севимли опа-сингил, суюкли рафиқа. Бугунги кунда қайси бир соҳани олиб қарамайлик, барча жабҳада аёлларнинг муносиб ўрни борлигини кўраемиз.

ХАЗОН БЎЛГАН ЛАТОФАТ

ёхуд жазодан тўғри ҳулоса чиқармаган айрим оғуфрушларнинг қилмишлари ҳусусида

ларга кўрсатилаётган бекиёс гамаҳриликка муносиб жавобдор. Зотан, юртимизда аёлнинг, унинг икътисодий соҳадаги ўрни ва нуфузини кучайтириш борасида рўёбга чиқарилаётган ишлар қўла-

ли ишларни янги босқичга олиб чиқди. Давлатимизнинг бекиёс гамаҳрилик, инсонпарварлик сиёсатида унинг саховатли ишлари, самарали фаолияти билан муносиб жавоб бераётган аёлларимиз эл-юрт ардо-

Ҳар бир мамлакатда бўлгани каби Дания давлатининг жиноят қонунчилигида ҳам жазо институтини муҳим ўрин тутаяди. Чунки айнан шу институт содир этилган жиноят учун тегишли жазони белгилайди.

Мамлакатда амалдаги қонунчиликка кўра, агар ҳукм уч ойдан кам муддатда озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлса, у ҳолда муддат кўнлар, бошқа ҳолларда эса оилар ва

ри ёки ваколатли шахслар маҳбусни “чин сўз” асосида озод этиш масаласини хал қилиши керак. “Чин сўз” остида озод қилиш маҳбуснинг ҳолати, яшаш жойи, шунингдек, иш

ДАНИЯ: ЖАЗО ИНСТИТУТИ

йиллар билан белгиланади. Дания Жиноят кодексининг 33-бандига мувофиқ, турма, қамқоқ жазоси умрбод ёки ўттиз кундан кам ва ўн олти йилдан кўп бўлмаган муддатга таъинланади. Шу банднинг иккинчи қисмига асосан оғир жиноятлар учун қамқоқ муддати йигирма йилгача узайтирилиши мумкин.

жойидан бериладиган тавсифномага боғлиқ. Маҳбусни “чин сўз” асосида озод қилиш муддати уч йилдан ошмаслиги керак. Агар қамқоқ жазосининг ўталмаган муддати уч йилдан ошса, унда муддатидан илгари шартли озод қилинишни амал қилиш муддати 5 йилгача белгиланган. Муддатидан илгари шартли озод қилинган шахслар доимо назорат остида бўлиши шарт. Агар муддатидан илгари озод қилинган шахс шартли бўлса, бундай вазиятда Адлия вазирини оғохлантирилади, шартли узарттириш ва муддатидан илгари шартли озод қилиш муддатини узайтириши, алоҳида ҳолларда ҳукм бўйича жазонинг қолган қисmini турмада ўташ учун қамқоққа олиш ҳақида қарор қабул қилиши мумкин.

лар ўз соғлиқларига зарар етказадиган ишларни бажармаслиги, иш пайтида келиб чиқиши мумкин бўлган оқибатлардан сўғурталangan бўлиши керак. Сўғурта миқдорини тўлаш ва бошқариш қироллик буйруғи билан амалга оширилади.

Nadomat

ғига мушарраф бўлишарди. Аммо шולי қурмақисз бўлмаганда, хотин-қизлар орасида ҳам гоҳ билиб, гоҳ билмай жиноятга қўл ураётганлар учраб туради. Хусусан, аср вабоси саналмиш гиёҳ-ваидлик билан шугулланаётган аёлларнинг қилмиши киши қалбига оғриқ уйғотади. Зотан, оғуфрушлик бугунги кунда инсониятга таҳдид солаётган хавфли иллатлардан биридир.

Давоми тўртинчи бетда

Jahon tajribasi

бандида интизом чоралари факат озодликдан маҳрум қилинган шахсларга қўлланилади. Масалан, бундай интизом чораларига маҳбуснинг қоничарли хулқи учун бериладиган имтиёзлардан маҳрум қилиш, ўн тўрт кундан ортиқ бўлмаган муддатга ишдан маҳрум қилиш, маҳбусни уч ойдан кўп бўлмаган муддатга махсус камерага жойлаштириш қиради.

Очилиши айтганда, қуйида баён этилган воқеа ҳаётда камдан-кам юз беради...

І. РИВОЯТГА
УХШАШ ҲАҚИҚАТ
Касалхона бош шифокори утирган хона эшигини қимир охишта тақил...

Қуҷада таниш йўловчи машиналарни кутавериш, совуқ котдим. Қорним оч...

ҲИММАТ ВА САВОБ

БУ МУҚАДДАС ТУШУНЧАЛАР ИНСОН УМРИНИНГ БЕЗАГИДИР

Хеч нарсга тушунмай хайратда қолган бош шифокорга мўйсафид хурмат билан шундай деди: — Аввало беодоблик учун уэр...

да кўнглимга "мен қайсидир хаста боланинг дардига малҳам бўладиган нарсани розиликисиз еб қўймайди" деган фикр келди...

Уйда отам ҳам «етим билан гўдакнинг ҳақини еб бўлмайди», деб менга танбах берди.

— Балки тасодифдир, лекин шу кундан бошлаб ишларим орқага кета бошлади. Оиламда ҳам келишмовчиликлар юз берди.

Бош шифокор виждонига қул, иродасига эса кеб бўлган бу мурувватли ва саҳий инсонни бағрига босди.

II. БЕБУРДЛИК

Иккинчи Тошкент Давлат тиббиёт институтига қарашли 2-сонли шифо-

хона бош шифокори Бахтиёр Мамажонов етти ўлаб бир кесадиғанлар сарасига киргани учун тadbиркор...

Mushohada

хам Янгийўлга бир неча марта оворрою сарсон бўлиб бориб келишди. Бироқ тadbиркор...

Адлия бошқармаси беморлар таъминоти билан боғлиқ бўлган бу масалани ўрганиб чиқиб, Тошкент вилояти хўжалик судига даъво аризаси киритди.

Уз навбатда Тошкент вилояти хўжалик суди ушбу масалани қуриб чиқиб, даъвони тўлиқ қанолардан тўлиқ қанолар билан...

Янгийўл тумани суд ижрочилар бўлими катта суд ижросини А.Норматовнинг Янгийўл тумани прокуратурига ёзган алоқа хатига айтилишича, "Бобур Файрат ўғли" хусусий қорхонасининг мол-мулки хатланиб, сотиш учун иш ҳужжатлари Банкар Ассоциациясининг Универсал биржа марказига юборилган. Аммо...

III. ХОТИМА

Шифохона маъмуриятининг суд қарори ижро этилишига шўбхаси йўқ. Лекин улар мутасаддиларинг бу масалани охирига етказиш учун жон қолитмаётганидан ранжиганмоқда, ҳолос.

Тўра ОХУН

Yodnoma

ИНСОН ХОТИРАСИ

Бешафқат ўлим камтарин инсон, тажрибали ҳуқуқшунос, Жиззах вилояти адлия бошқармаси бошлиғи Ҳасан Ашир...

гача эса Жиззах вилояти адлия бошқармаси бошлиғи вазифини бажарди.

Таъкидлаш жоизки, Ҳасан Йўлдошев вилоят таълим ва тарбия шўбаси ва халол меҳнат фаолияти мобайнида кўплаб хуқуқшуносларга устозлик қилди.

АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ ЖАМОАСИ

Bu ajib dunyo

ҚАЙНОНАЛАР УЧУН ҚАМОҚЖОНА

Ҳойнаҳой, сарлавахони ўқиб, қўзларингизга шиноманга бўлган керак. Йўқ, йўқ, шиноманга...

Бенора қайнона тишини тишига қўйиб, унинг талабига рози бўлди. Нима қилсин, ахир, фарзандининг бахти учун она ҳамма нарсга тайёр...

— Ким менга уйланишни истайди?! Марҳамат, саҳнага чиқсин! Бундай ёқимли тақлиф қайси бир йилгитга ёқмайди, дейсиз?!...

Хиндистонда ҳали ҳам қалин оғимми-хинмади давом этаётган. Кўп хондонларда қиз болани туғилишини кўнгилсизлик билан кутиб олиладилар.

ВАФОНИНГ ҚИЙИН ЙЎЛИ

Андрей Васильевич Пушкирёв ниҳоятда кеҳат одам. Ҳамма билан ҳушмуомала, қўлдан кўтилган ёрдамири бировдан аямайди.

У бор кучини йиғди-да, сув юзига қалқиб чиқиб: — Қутқаринглр, чўкяпман, — деб қичқирди.

Шунда кўл лабида эгасининг ҳаракатларини кузатаётган Чижик жон-жаҳди билан сувга сакради. Тез-тез сузиб, Андрей Васильевич чўқайтган жойга етиб борди.

Касби трамвай ҳайдовчиси бўлган Пушкирёв гоҳида кеҳ тунда қайтар, шунда ити Чижик қадам ташлашдан билиб, севиниб хурганча қарши олирди.

Бу ҳол Михаил Евдакимовичнинг ниҳоятда гашига тегадди, у қандай бўлмасин итни йўқоттигига ахд қилди. Вақт ва имкон топиб, шундай қилди ҳам.

Итнинг тополмай, хуноб бўлиб юрган Андрей Васильевич бу "хўшбар"ни эшитди-ю, кўз олдидан қоронғулашиб кетди. Ғазаб отига минганча, қўлига ошқичоник олди-ю, қўшиникинига отилди.

Эз қунарларнинг бирида балик овини севадиган Андрей Васильевич эзининг севимили ити билан қўлга кетди. Белгиланган манзилга барвақт етиб боришди.

Дунёда нималар бўлмайди дейсиз. Беповён Россиянинг сершовкин шаҳарларидан бирида бўлиб ўтган судда одам ўлдирган қотил Андрей Васильевич Пушкирёв оқланди ва суд элининг ўзида озодек қилинди.

Хориж матбуоти материаллари асосида Зиёвуддин ОРТКИХҲАЕВ тайёрлади.

ЭЪЛОН

Тошкент Давлат юридик институти қуйидаги бўш ўринлар бўйича танлов эълон қилади:

- 1. "Жиноят ҳуқуқи" кафедраси бўйича: - доцент - 1 - катта ўқитувчи - 1 - ўқитувчи - 1
2. "Жиноят жараёни" кафедраси бўйича: - доцент - 1
3. "Фуқаролик ҳуқуқи" кафедраси бўйича: - катта ўқитувчи - 1 - ўқитувчи - 1
4. "Криминалистика" кафедраси бўйича: - доцент - 2
5. "Иқтисодийёт назарияси" кафедраси бўйича: - доцент - 1
6. "Фалсафа" кафедраси бўйича: - катта ўқитувчи - 1
7. "Ўзбек тили" кафедраси бўйича: - катта ўқитувчи - 1
8. "Жисмоний тарбия" кафедраси бўйича: - катта ўқитувчи - 2.

Сув — ҳаёт манбаи

Давомий (Давоми) Боши учинчи бетда)
Аслида инсонни дунёга келтирувчи, уни аллалаб воғага етказуви оналар биринчилардан бўлиб ана шу иллатнинг илдиизига болта уриши лозим.

кўрсатилган бу мурувват ва бағрикенгликдан тегишли хулоса чиқариб олмади. Орадан бир йил ўтгач, яна оғу савдосига қўл урди.

ноят кодексининг 78-моддасига асосан судланганлик ҳолатлари тугатилган. Буларнинг бари Г.Отжоновга аччиқ сабоқ бўлиши зарур эди.

Nadomat

банди билан 12 йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси таъйинланган эди. Фақат 1999 йил 3 май кунини эълон қилинган "Амнистия тўғрисида"ги Президент Фармонининг 1-моддаси "б" бандига асосан у тайинланган ҳазони ўташдан озод қилинди.

Адлия вазирлиги жамоаси жиноят ишлари бўйича Фаргона вилояти суди ходими Илҳом Васиева ўғли

Сурхондарё вилояти адлия бошқармаси жамоаси бошқарманинг нотариат, ФХДё ва адвокатура бўлими бошлиғи З.Пардаевага онаси

ҲАЗОН БЎЛГАН ЛАТОФАТ

ёхўд жазодан тўғри хулоса чиқармаган айрим оғуфурўшларнинг қилмишлари хушусида

учун ўзларини қандай жазо кутаётганини яхши билишди, аммо "урганган кўнгил ўртанса қўймас" қабиллада иш туттишди.

Бугун жамиятимизда аёлларга кўрсатилган меҳр-мурувват, бағрикенглик ва ғамхўрликни суистеъмомол қилган қимсалардан бири боғотлик Дармон Отжоновдир.

пайта қўлга олинди. Кейинги судда у яна кўзига ёш олиб, айбига тўлиқ икор бўлди, чин қўнгилдан пушаймон эканигини билдириди.

Ҳулоса ўрнида таъкидлаш жоизки, оёғи остида жаҳнат жилваланган она қўлига оғу эмас, балки гўдагини олиб аллалаш лозим. Шунданга ер юзида ҳаёт абадий давом этади.

Адрес ва тарихи: ИНСОН ВА ҚОНУН - газетаси тахриратий компьютер базасида терилди ва сақланган.

МУАССИС: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги 1996 йилнинг январидан нашр этилади

Table with 2 columns: ТАХРИР (Ихтиёр АБДУЛЛАЕВ, Бўришош МУСТАФОЕВ, Пулат САМАТОВ, Хуршид СОДИКОВ, Эркин КУДРАТОВ) and ҲАЙЪАТИ: (Сайфиддин РАҲИМОВ, Фаҳрур АБДУМҲАЖИДОВ, Маҳмуд САТТОРОВ, Ислом ҲАМРО, Холли НОРБЎЙ, Нормейли НОРПУЛАТОВ)